Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Antti Kaihovaara, Paula Karjalainen, Työ- ja elinkeinoministeriö
Lausunto 12.10.2021, VN/24984/2020-TEM-105

Eduskunnan tarkastusvaliokunta

Asiat:

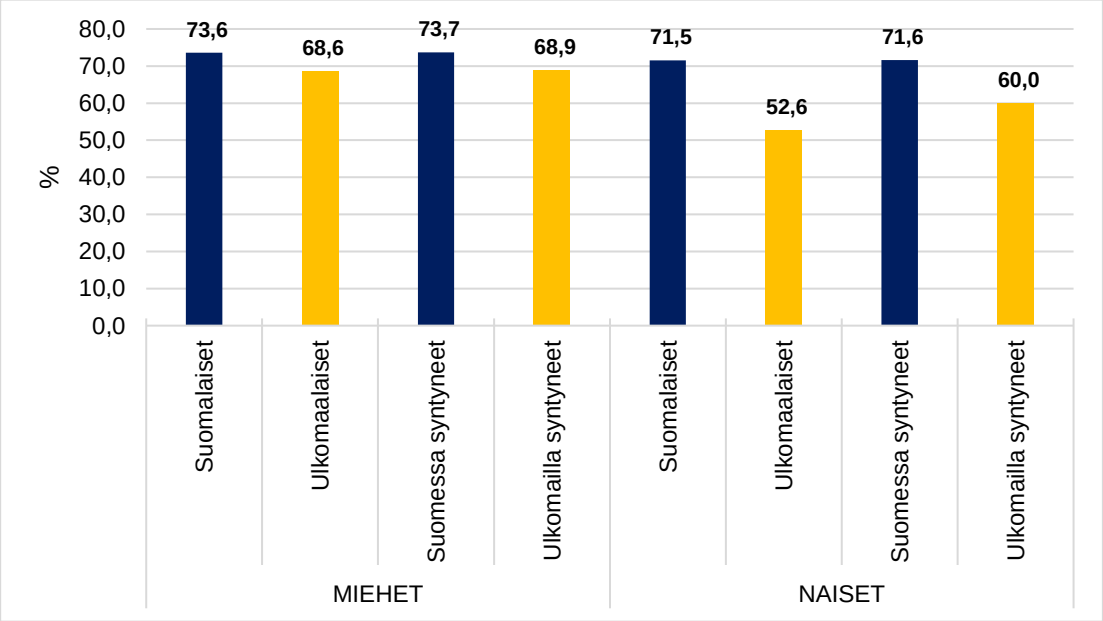
K 3/2021 vp Hallituksen vuosikertomus 2020
VNS 6/2021 vp Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista

Teemat: Tilastotietoa maahanmuuttajanaisten työllistymiseen ja sen esteisiin liittyen

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa maahanmuuttajanaisten työllistymisestä ja sen esteistä.

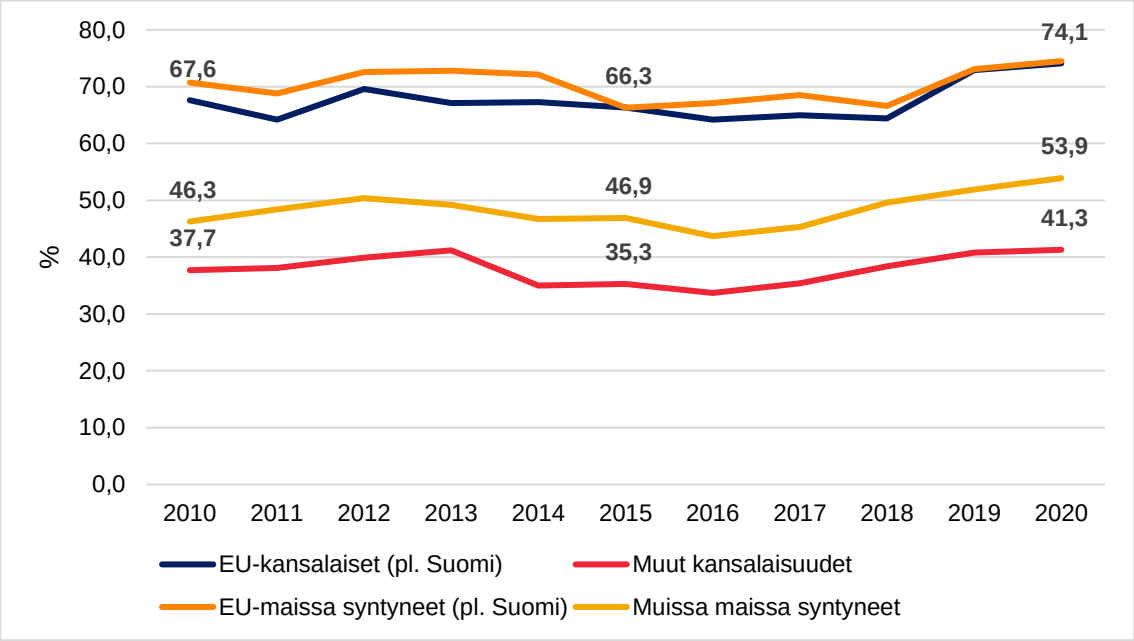
MAAHAN MUUTTANEIDEN NAISTEN TYÖLLISYYS

Maahan muuttaneet naiset ovat hyvin moninainen joukko erilaisine koulutustaustoineen ja elämäntilanteineen. Työelämässä heistä on kuitenkin vain noin joka toinen. Kun tarkastellaan työllisyysasteita, kyselytutkimuksena toteutettavaa työvoimatutkimusta pidetään yleensä ensisijaisena tilastolähteenä, koska se perustuu kansainvälisesti harmonisoituihin käsitteisiin ja menetelmiin (ILO, EU). Työvoimatutkimuksen mukaan ulkomaalaisten naisten työllisyysaste vuonna 2020 oli 52,6 prosenttia ja ulkomailla syntyneiden naisten työllisyysaste oli 60 prosenttia (Kuvio 1). Suomalaisiin ja Suomessa syntyneisiin naisiin verrattuna ero työllisyysasteessa oli noin 10-20 prosenttiyksikköä.

Kuvio 1. Työllisyysasteet kansalaisuuden ja syntymämaan mukaan 2020.
Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus/Eurostat.

Ero Suomen kansalaisten ja Suomessa syntyneiden työllisyysasteeseen on ulkomaalaisilla ja ulkomailla syntyneillä naisilla huomattavasti suurempi kuin ulkomaalaisilla ja ulkomailla syntyneillä miehillä. Erityisen huonosti naisista työllistyvät muiden kuin EU-maiden kansalaiset. Heidän työllisyysasteensa oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 ainoastaan 41,3 prosenttia. EU-kansalaiset työllistyvät kuitenkin hyvin. EU-kansalaisten naisten työllisyysaste (74,1 prosenttia) oli vuonna 2020 hieman korkeampi kuin suomalaisten naisten työllisyysaste (71,5 prosenttia). Parin viime vuoden aikana ulkomaalaisten ja ulkomailla syntyneiden naisten työllisyysaste on ollut nousussa (Kuvio 2).

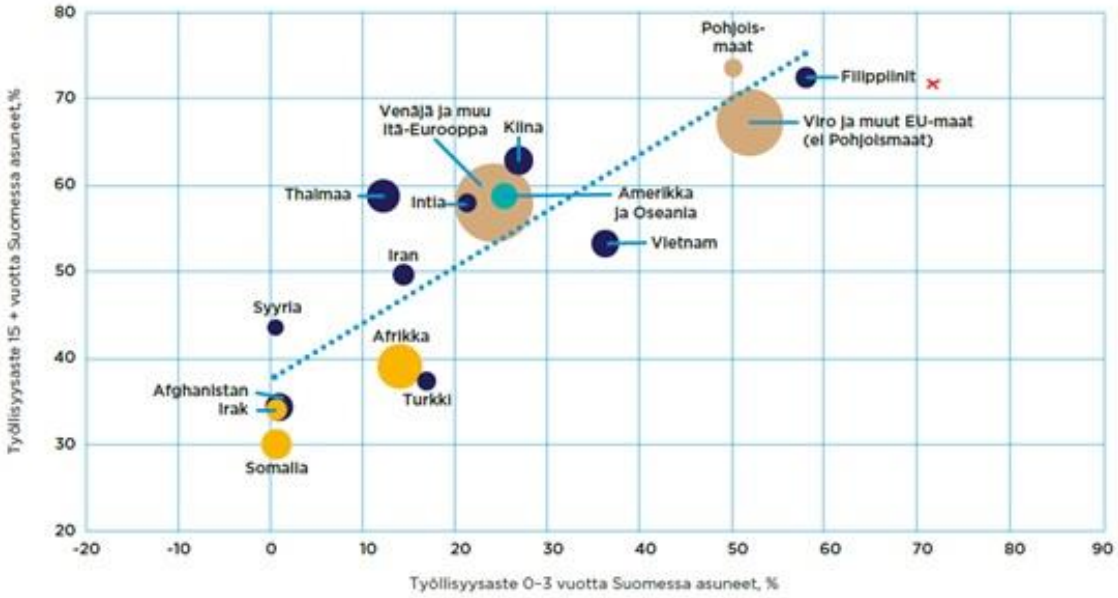

Kuvio 2. Naisten työllisyysasteet kansalaisuuden ja syntymämaan mukaan 2010-2020.
Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus/Eurostat.

Toistaiseksi työllisyysastetilastoja ei pystytä tuottamaan maahantulon syyn perusteella, vaikka maahantulon syyllä tiedetään olevan hyvin vahva yhteys työllisyyteen. Työn perusteella muuttaneista käytännössä kaikilla on työpaikka Suomessa valmiina ja heidän työllisyysasteensa onkin kyselytutkimuksen perusteella suomalaisia korkeampi. Pakolaistaustaisilla ja perhesyistä muuttaneilla matka työmarkkinoille on huomattavasti pidempi, mikä näkyy kyselytutkimuksissa selvästi matalampana työllisyysasteena. Erot maahantulon syissä selittävät merkittävän osan EU-kansalaisten ja muiden kansalaisten eroista työllisyysasteissa.

Maahan muuttaneiden naisten työllisyysasteet nousevat merkittävästi maassaoloajan myötä kaikissa taustamaaryhmissä. 15 vuoden aikana työllisyysaste nousee vähiten (15 prosenttiyksikköä) alun perin parhaassa asemassa olevilla Pohjoismaista, Virosta ja muualta EU:sta tulevilla muuttajilla ja eniten (30-45 prosenttiyksikköä) Syyriasta, Afganistanista, Somaliasta ja Irakista lähtöisin olevilla muuttajilla (Kuvio 3).

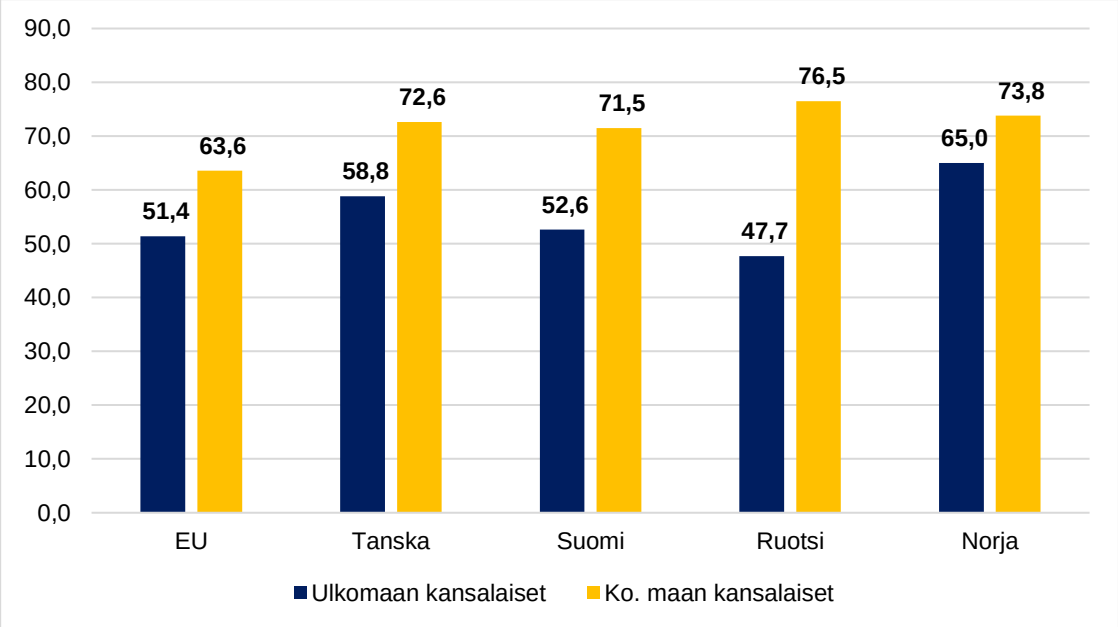
Ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste lähenee maassa asuttujen vuosien myötä voimakkaasti ulkomaalaistaustaisten miesten työllisyysastetta, mutta ei kuitenkaan täysin saavuta sitä. Työssäkäyntitilaston mukaan yli kymmenen vuotta maassa asuneiden ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten miesten työllisyysaste vuonna 2019 oli

64,7 prosenttia ja ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste oli 61,9 prosenttia.[1]

Kuvio 3. Työssäkäyntitilaston työllisyysaste Suomessa asumisajan ja taustamaan mukaan, 20-64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset naiset. Lähde: Larja, 2019.

Maahan muuttaneiden naisten työllisyysaste on matala myös muissa Pohjoismaissa ja EU-maissa, mutta Suomessa ero ulkomaalaisten naisten ja suomalaisten naisten työllisyysasteissa on keskimääräistä korkeampi (Kuvio 4).

Kuvio 4. Naisten työllisyysasteet Euroopan Unionissa ja Pohjoismaissa 2020. Lähde: Työvoimatutkimus, Eurostat.

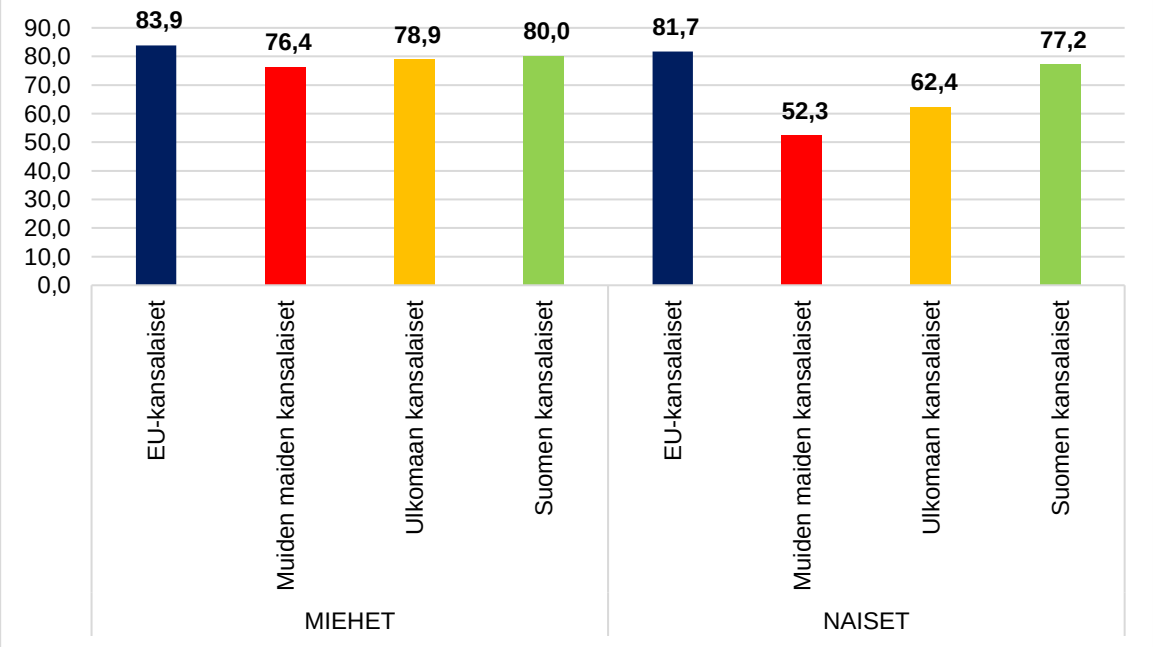
[1] Työllisyysasteiden erot työvoimatutkimuksessa ja työssäkäyntitilastossa johtuvat muun muassa erilaisista työllisyyden määritelmistä sekä aineistojen ongelmista. Työvoimatutkimuksessa positiivinen valikoituminen saattaa johtaa liian korkeisiin estimaatteihin. Työssäkäyntitilastossa ongelmana on puolestaan ”ylipeitto”, joka johtuu siitä, että osa maasta pois muuttaneista näkyy tilastossa ei-työllisinä.

EU-maissa keskimääräinen ero ulkomaalaisten naisten ja maan kansalaisten naisten työllisyysasteissa on noin 12 prosenttiyksikköä, kun Suomessa vastaava ero on noin 19 prosenttiyksikköä. Muista Pohjoismaista Norja on onnistunut selvästi parhaiten ulkomaalaisten naisten työllistämisessä (ero ulkomaan ja Norjan kansalaisten välillä 8,8 prosenttiyksikköä), mutta Ruotsissa ulkomaalaisten naisten työllistyminen on Suomea heikompaa (ero ulkomaan ja Ruotsin kansalaisten välillä 28,8 prosenttiyksikköä). Vertailussa on kuitenkin huomioitava, että maahan muuttanut väestö voi erota ominaisuuksiltaan merkittävästi maiden välillä. Niissä maissa, joissa pakolaistaustaisen väestön osuus maassa asuvista ulkomaan kansalaisista on keskimääräistä suurempi, myös ulkomaan kansalaisten työllisyysasteet ovat keskimäärin matalampia.

MITKÄ TEKIJÄT SELITTVÄT MATALAA TYÖLLISYYSASTETTA?

Maahan muuttaneiden naisten alhaista työllisyysastetta ja korkeaa osuutta työvoiman ulkopuolella selittävät niin yksilö-, perhe- ja ryhmätason tekijät kuin rakenteelliset tekijätkin. Maahan muuttaneet naiset kokevat merkittävimpinä työllistymisen esteinä kielitaidon puutteet, vähäiset suhteet kantasuomalaisiin sekä koulutukseen, työkokemukseen ja tiedonsaantiin liittyvät puutteet (Martelin ym., 2020).

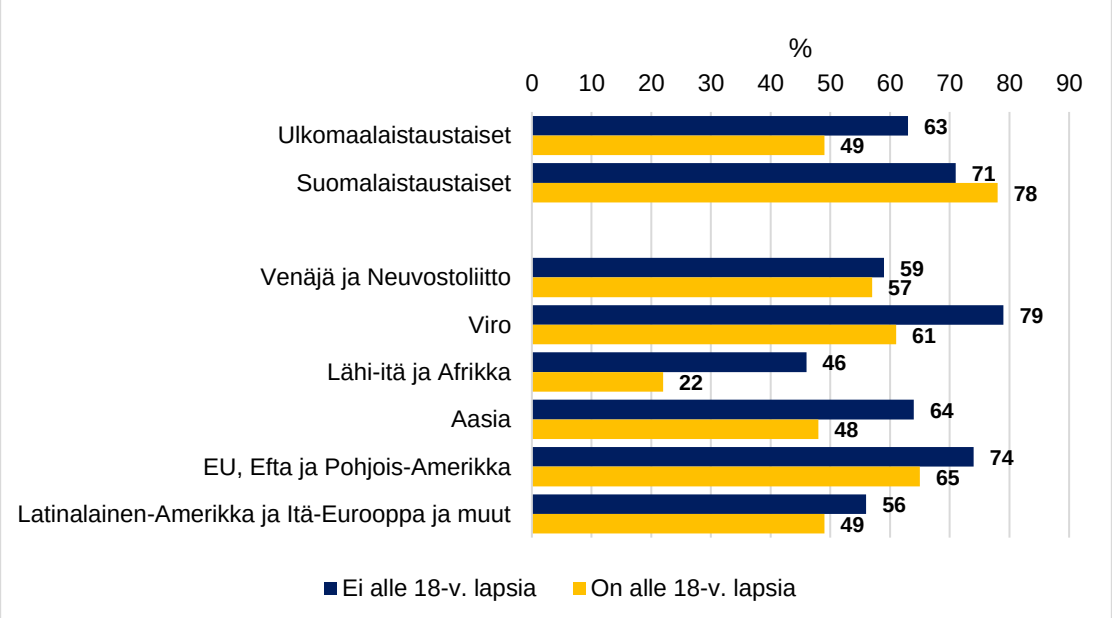
Matalaa työllisyyttä ei kuitenkaan selitä niinkään miehiä korkeampi työttömyys vaan työvoiman ulkopuolella oleminen. Työvoimatutkimuksen mukaan ulkomaalaisten miesten osallistumisaste (työvoimaan kuuluvien osuus työikäisistä) on lähes yhtä korkea kuin suomalaisten miesten osallistumisaste (Kuvio 5). Ulkomaalaisten naisten osallistumisaste jää kuitenkin noin 15 prosenttiyksikköä suomalaisia naisia alhaisemmaksi ja muiden kuin EU-maiden kansalaisten osallistumisaste peräti 25 prosenttiyksikköä suomalaisia naisia alhaisemmaksi. Osallistumisasteella on vahva yhteys työllisyysasteeseen: siirtymät työvoiman ulkopuolta työvoimaan voivat lisätä työttömyyttä, mutta lähes poikkeuksetta ne nostavat myös työllisyyttä.

Kuvio 5. Osallistumisaste kansalaisuuden ja sukupuolen mukaan 2020. Lähde: Työvoimatutkimus, Eurostat.

Keskeinen maahan muuttaneiden naisten työvoiman ulkopuolella olemista selittävä tekijä on maahantulon syy. Naiset muuttavat Suomeen huomattavasti miehiä harvemmin työn perustella ja selvästi useammin perhesyistä. Työvoiman ulkopuolella olemista selittävät myös perheellistyminen ja hoivavastuun epätasainen jakautuminen perheen sisällä. Maahan muuttaneet naiset saavat lapsia keskimäärin Suomessa syntyneitä naisia enemmän ja nuorempina. UTH-tutkimuksen mukaan peräti 37 prosentilla 20–24-vuotiaista ulkomaalaistaustaisista naisista oli lapsia (Sutela, 2016). Toisaalta erot kokonaishedelmällisyysluvuissa suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten välillä eivät ole erityisen suuria. Vuonna 2020 ulkomaalaisten kokonaishedelmällisyysluku[2] oli 1,8 ja koko väestöllä 1,4.

Lasten ikä ja lukumäärä vaikuttavat kuitenkin työllisyyteen hyvin eri tavalla ulkomaalais- ja suomalaistaustaisilla äideillä. Siinä missä suomalaistaustaisten äitien työllisyysaste on korkeampi kuin lapsettomien naisten, ulkomaalaistaustaisten äitien työllisyysaste jää kauas lapsettomien naisten työllisyysasteesta (Kuvio 6.) Alle kolmevuotiaiden lasten ulkomaalaistaustaisista äideistä alle kolmannes on töissä, kun suomalaistaustaisista jo puolet. Nuorimman lapsen ollessa 3–7-vuotias, suomalaistaustaisista äideistä töissä ovat lähes kaikki (86 prosenttia) mutta ulkomaalaistaustaisista edelleen vain puolet ja kouluikäisten äideistäkin vain 64 prosenttia. Suomalaistaustaisilla äideillä lasten lukumäärä vaikuttaa työllisyysasteeseen lähinnä nostavasti, mutta ulkomaalaistaustaisilla yksikin lapsi heikentää työllisyyttä kymmenellä prosenttiyksiköllä ja kolme tai useampi lapsi 30 prosenttiyksiköllä (Sutela 2016).

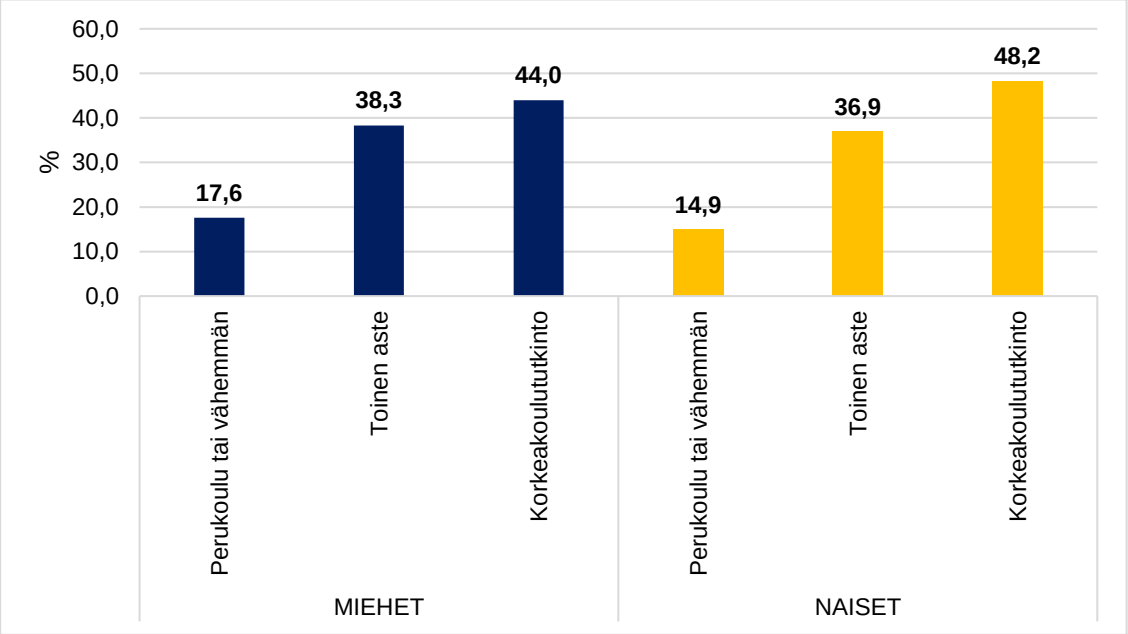

Kuvio 6. Suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten 20-64-vuotiaiden äitien ja lapsettomien naisten työllisyysasteet 2014. Lähde: Sutela 2016 (UTH-tutkimus).

[2] Kokonaishedelmällisyysluku kertoo, kuinka monta lasta nainen synnyttäisi laskennallisesti elämänsä aikana, jos ikäryhmittäiset hedelmällisyysluvut pysyisivät samoina kuin laskennan perusteena olevana vuonna.

MITKÄ TEKIJÄT EIVÄT SELITÄ SUKUPUOLTEN VÄLISTÄ EROA TYÖLLISYYDESSÄ?

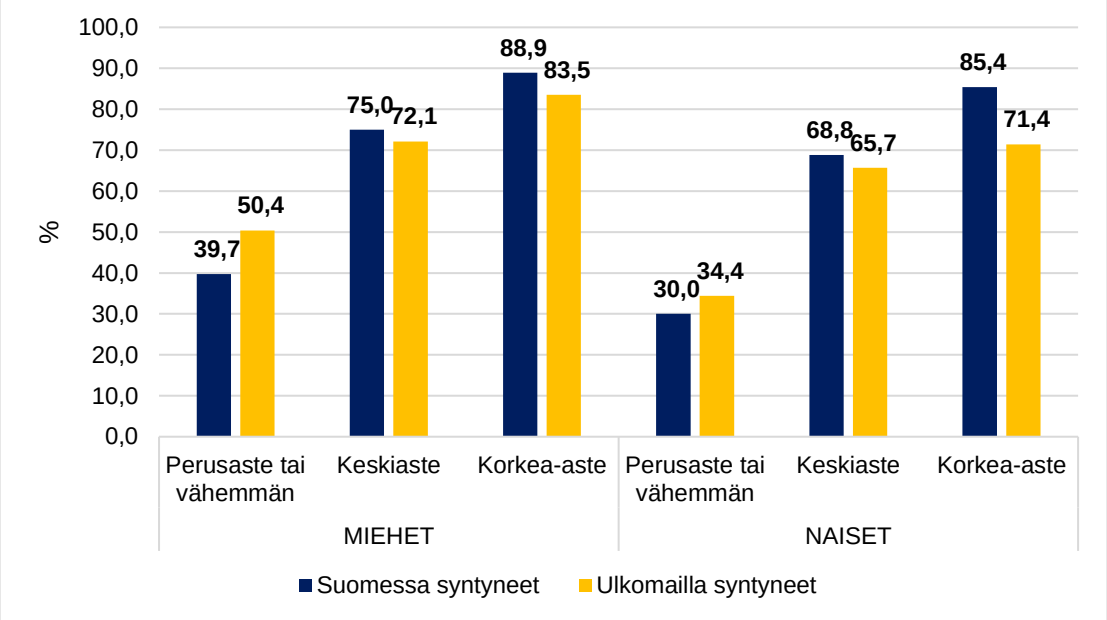
Maahan muuttaneiden naisten matalaa työllisyysastetta suhteessa miehiin eivät selitä heikko kielitaito, alhainen koulutus tai työmarkkinasyrjintä. Kaikki nämä tekijät vaikeuttavat maahanmuuttaneiden pääsyä työmarkkinoille yleisesti, mutta ne eivät pysty selittämään sukupuolten välisiä eroja työllisyydessä. Itse asiassa maahan muuttaneet naiset ovat kyselytutkimusten perusteella maahan muuttaneita miehiä koulutetumpia (Kuvio 7) ja heidän suomen/ruotsin kielen taitonsa on miehiä parempi (Niemelä ym., 2015). Molemmat sukupuolet kohtaavat merkittävästi työmarkkinasyrjintää, mutta esimerkiksi Ahmadin (2020) tutkimuksen mukaan syrjintä ei kohdistu ensisijaisesti naisiin.

Kuvio 7. Korkein Suomessa tai ulkomailla suoritettu tutkinto sukupuolen mukaan. Ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset. Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

Maahan muuttaneiden naisten koulutusta ja miehiä parempaa kielitaitoa ei kuitenkaan nykyisellään hyödynnetä riittävästi. Korkeakoulututkinto ei nosta maahan muuttaneiden naisten työllisyysastetta samoissa määrin kuin maahan muuttaneiden miesten tai suomalaistaustaisten naisten työllisyysastetta (Kuvio 8). Tilastolliset ylikoulutusasteet ulkomaalaistaustaisten miesten ja ulkomaalaistaustaisten naisten välillä ovat kuitenkin varsin samanlaiset.

Koulutuksen heikompaa yhteyttä työllisyysasteeseen maahan muuttaneiden naisten kohdalla voivat selittää sukupuolen mukaan segregoituneet työmarkkinat sekä miesten ja naisten toisistaan eroavat tutkintotaustat. Tilastollinen ylikoulutus on yleisintä kaupallisen, yhteiskuntatieteellisen ja kasvatustieteellisen tutkinnon suorittaneilla, joista valtaosa on naisia. Tutkinnon tunnustamiseen liittyvät haasteet koskevat myös ensisijaisesti naisia, jotka työskentelevät tyypillisesti säännellyissä kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ammateissa (Larja & Luukko, 2018). Näillä aloilla – kuten myös monilla muilla naisvaltaisilla aloilla – kielitaidon merkitys on suurempi kuin miesvaltaisilla aloilla.

Kuvio 8. Työllisyysasteet koulutusasteen, syntymämaan ja sukupuolen mukaan 2020. Koulutusaste perustuu tutkintorekisteriin. Ulkomailla syntyneiden joukossa on paljon henkilöitä, joiden koulutusaste ei ole tiedossa. Nämä henkilöt on sijoitettu kategoriaan "perusaste tai vähemmän". Lähde: Eurostat.

MAAHAN MUUTTANEIDEN NAISTEN TYÖLLISTYMISEN ESTEET

Monet maahanmuuttaneiden työllistymisen esteistä ja keinoista näiden esteiden purkamiseksi eivät eroa merkittävästi sukupuolen mukaan. Esimerkiksi rakenteellinen ja työmarkkinasyrjintä, puutteellinen kotimaisten kielten osaaminen, koulutuksen ja osaamisen riittämätön soveltuvuus suomalaisille työmarkkinoille, Pohjoismaisessa vertailussa passiivinen työvoimapolitiikka, oleskelulupiin liittyvät ominaispiirteet ja koulutus- ja työllisyyspolkuihin liittyvät kitkat vaikeuttavat molempien sukupuolien työllistymistä.

Maahan muuttaneiden naisten työllistymiseen liittyy myös esteitä, jotka ovat selvemmin sukupuolen mukaan jakautuneita. Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaaliturvajärjestelmän (erityisesti kotihoidontukeen) liittyvät kannustinloukut ja kotoutumispalveluiden ja -polkujen varhainen eriytyminen työmarkkinoille pyrkivien ja niiden ulkopuolelle jäävien välillä. Näihin asioihin on kiinnittänyt huomiota myös OECD (2018) Suomen kotoutumisjärjestelmää koskevassa raportissaan. Lisäksi naisten työllistymistä voivat vaikeuttaa sukupuolirooleihin ja naisten työntekoon liittyvät asenteet ja uskomukset. Naisten kodin ulkopuolisen työn yleisyys lähtömaissa on yhteydessä myös työllisyysasteeseen uudessa asuinmaassa (Larja, 2019).

Koska ulkomaalaistaustaiset naiset saavat suomalaistaustaisia enemmän lapsia ja koska heidän kiinnittymisensä työmarkkinoille on suomalaistaustaisia heikompi, kotihoidontuen kielteiset kannustinvaikutukset vaikeuttavat todennäköisesti vahvemmin juuri ulkomaalaistaustaisten naisten siirtymiä työvoiman ulkopuolelta työvoimaan (Larja, 2019; Kurronen, 2021). Ulkomaalaistaustaiset naiset käyttävät kotihoidontukea suomalaistaustaisia enemmän ja pidempään (Tervola, 2015).

Polkujen varhaisesta eriytymisestä seuraa se, että työvoiman ulkopuolella oleville ei systemaattisesti järjestetä kotoutumista edistäviä, elämäntilanteeseen soveltuvia ja vahvan työelämäorientaation sisältäviä palveluita ja sitä kautta riittävää ohjausta esimerkiksi työvoimapalveluiden asiakkaiksi ja työelämään. Monelle maahan muusta syystä kuin työn takia muuttaneelle matka työmarkkinoille edellyttää kohtuullisen pitkää koulutus- ja palvelupolkua. Vaikka polku johtaisi työllistymiseen, voi polun päässä odottaa pienipalkkainen ja omaa osaamista vastaamaton työ. Tällainen odotusarvo voi vähentää motivaatiota pyrkiä aktiivisesti työmarkkinoille.

Jos kuitenkin mallia halutaan hakea Pohjoismaista parhaiten naisten kotoutumisessa onnistuneesta Norjassa, olisi kotoutumisessa panostettava erityisesti kielen opetukseen ja koulutukseen (Hernes ym., 2019). Ne ovatkin myös Suomen kotoutumispolitiikan kulmakiviä. Tavoitteena tulee olla, että mahdollisimman suuri osa työikäisistä ja -kykyisistä maahan muuttaneista myös käyttäisi näitä palveluita. Avainasemassa ovat siirtymät työvoiman ulkopuolelta työvoimaan ja aktiiviset, mutta mahdollisimman kohdennetut työelämää kohti vievät palvelut ja koulutus. Keskeistä olisi myös se, että kotoutumis-, työllistymis-, koulutus-, sosiaali- ja terveyspalveluita yhteen sovitetaan henkilöiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

KOTOUTUMISKOULUTUKSEN RAHOITUS

Kotoutumislain mukaisesti kotoutumiskoulutusta toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, mutta sitä järjestään myös omaehtoisena opiskeluna (ml. vapaan sivistystyön järjestämä luku- ja kirjoitustaidon koulutus ja aikuisten perusopetus). ELY-keskukset hankkivat kotoutumiskoulutusta työvoimakoulutuksena työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla momentin 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut) määrärahalla. Talousarvioissa esitetään momentin määrärahasta kotoutumiskoulutuksen arvioitu käyttö. ELY-keskukset voivat käyttää kotoutumiskoulutuksen hankintaan momentin 32.30.51 määrärahaa arvioitua määrää enemmän tai vähemmän, joten määräraha joustaa maahanmuuttajien määrän ja koulutustarpeiden muutoksissa. Talousarviovalmistelun yhteydessä määrärahan muutostarpeita (esim. pakolaiskiintiön koko, oleskeluluvan saavien turvapaikanhakijoiden määrä, perheenyhdistämisten määrä) arvioidaan sisäministeriön tuottamien maahanmuutto-olettamien pohjalta. Hankintajärjestelmä mahdollistaa koulutuksen räätälöinnin alueen maahanmuuttajaväestön tarpeet ja yritysten työvoimatarpeet huomioiden.

Taulukko 1. Momentti 32.30.51 (julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S 2 v), 1 000 euroa
(sisältää täydentävät ja lisätalousarviot)

Kotoutumiskoulutus	2020 TA	2021 TA	2022 TAE
Arvioitu käyttö	60 401	55 026	53 298

Kotoutumiskoulutusta hankittiin vuonna 2020 yhteensä vajaat 1,8 miljoonaa opiskelijatyöpäivää, ja kotoutumiskoulutuksen keskihinta oli 33,25 euroa/opiskelijatyöpäivä. Naisten osuus kotoutumiskoulutukseen osallistuneista (~55-60 %) on ollut viime vuosina miehiä (~40-45 %) suurempi.

Kotoutumiskoulutuksen määrärahat ovat viime vuosina olleet hakijoiden määrään nähden melko hyvällä tasolla, ja kotoutumiskoulutuksen on päässyt aloittamaan pääosin

ilman merkittäviä viiveitä. Vuoden 2021 ensimmäisen 6 kuukauden aikana alkukartoituksesta kotoutumista edistävän koulutuksen aloittamiseen kesti keskimäärin noin 2,8 kuukautta, mikä on hieman aiempaa pidempi (2,6 kk), mutta toisaalta odotusaika kartoitukseen on lyhentynyt (0,4 kk > 0,3 kk). Kotoutumisen käynnistymisvaihe näyttää siis toimivan kohtuullisesti, mutta alueelliset ja koulutuskohtaiset erot ovat merkittäviä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on jakanut kotoutumiskoulutuksen määrärahan ELY-keskuksille vuoteen 2020 asti ulkomaalaisten työnhakijoiden määrän keskiarvon perusteella (80-90 % määrärahasta) sekä alueelle muuttaneiden pakolaisten määrän perusteella (10-20 % määrärahasta). Vuoden 2021 määrärahajaossa otettiin uutena kriteerinä ensimmäistä kertaa laadittujen kotoutumissuunnitelmien määrää (40 %), jotta jaossa huomioitaisiin paremmin vähän aikaa maassa olleiden muita suurempi palvelutarve. Ulkomaalaisten työnhakijoiden määrään perusteella jaettiin 50 % määrärahasta ja alueelle muuttaneiden pakolaisten määrän perusteella 10 % määrärahasta. Koulutuksen järjestämisen jatkuvuuden kannalta minkään ELY-keskuksen määrärahaa ei ole alennettu yli 10 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaismäärärahasta voidaan erottaa esimerkiksi kokeilujen tai valtakunnallisten hankintojen rahoitus (esim. KOTO-SIB- rahoitus, valtakunnallinen ruotsinkielinen kotoutumiskoulutus).

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksyttyyn koulutukseen on käytetty tähän tarkoitukseen korvamerkittynä 4,927 milj. euroa ja sen lisäksi muuta valtionosuutta 6,53 milj. euroa, eli yhteensä n. 11,5 milj. euroa. Toiminta on kuitenkin ollut tätä laajempi, joten osittain koulutusta on rahoitettu lisäksi muilla rahoilla.

Vapaan sivistystyön koulutuksen rahoituksessa tapahtuu muutos 1.1.2022 lähtien. Hallitus päätti kehyspäätöksessään 29.4.2021 lisätä 5 milj. euroa uusiin suoritteisiin valtionosuudella rahoitettuun maahanmuuttajien kototutumissuunnitelmaan hyväksyttyyn koulutukseen. Päätöksen mukaan maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitusjärjestelmä erotellaan omaksi kokonaisuudeksi vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Tämän toteuttamiseksi hallitus on antanut eduskunnalle esityksen (HE 113/2021), jossa ehdotetaan kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen suoritteiden vahvistamista valtion talousarviossa tälle koulutukselle varatun määrärahan puitteissa. Talousarviossa vuodelle 2022 esitetään tälle koulutukselle yhteensä 11,83 milj. euroa. Summa koostuu budjetissa aikaisemmin olleesta 4,927 milj. eurosta, hallituksen myöntämästä 5 milj. euron lisäyksestä sekä vapaan sivistystyön valtionavustuksista siirrettävästä 1,903 milj. eurosta.

Aikuisten perusopetusta on vuonna 2020 rahoitettu noin 43,6 milj. eurolla. Vuonna 2019 aikuisten perusopetuksen rahoitus oli noin 36,5 milj. euroa ja vuonna 2018 noin 39,4 milj. euroa. Kalenterivuoden eurosumma pitää sisällään kyseisen vuoden ennakollisen rahoituksen ja lisäksi kahden vuoden takaisen rahoituksen tarkistuksen. Eli luvun kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu siitä, että vuonna 2018 ennakollinen rahoitus oli ollut selvästi toteutunutta volyymiä alahaisempi, jolloin korjaussummat olivat suuret vuonna 2020. Koronavuonna 2020 todellinen toteuma on jäänyt selvästi ennakollista rahoitusta pienemmäksi, mistä syystä vuonna 2022 on odotettavissa merkittävä korjaus toiseen suuntaan eli rahaa tulee takaisin ministeriöön. Tarkoituksena on kuitenkin kompensoida ainakin osa tästä korona-vaikutuksesta järjestäjille avustuksin, mikäli näin budjetin yhteydessä päätetään.

Lähteet:

Ahmad, A. (2020). When the Name Matters: An Experimental Investigation of Ethnic Discrimination in the Finnish Labor Market. *Sociological Inquiry*, *90*(3), 468-496. https://doi.org/10.1111/soin.12276

Hernes, V., Nielsen Arendt, J., Andersson Joona, P. & Rose Tronstad, K. (2019). Nordic integration and settlement policies for refugees A comparative analysis of labour market integration outcomes. TemaNord 2019:529. The Nordic Council of Ministers.

Kurronen, S. (2021). Maahanmuuttajanaisten loukku. EVA Arvio No. 30.

Larja, L. (2019). Maahanmuuttajanaiset työmarkkinoilla ja työmarkkinoiden ulkopuolella, Teoksessa Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (toim.) Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7

Larja, L. & Luukko, J. (2018). Koulutuksen ja työn vastaavuus. Teoksessa: Minna Toivanen, Ari Väänänen, Anna-Leena Kurki, Barbara Bergbom & Auli Airila (toim.): Moni osaa! Työpaikkaosaaminen monikulttuurisilla työpaikoilla. Työterveyslaitos. Juvenes Print, Helsinki 2018. Saatavilla: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136165/Moni%20osaa%20-%20ty%C3%B6paikkaosaaminen%20monikulttuurisilla%20ty%C3%B6paikoilla.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Martelin, T., Nieminen, T., Väänänen, A. & Toivanen, M. (2020): Työ ja työllistymisen esteet. Teoksessa Kuusio, H., Seppänen, A., Jokela, S., Somersalo, L. & Lilja, E. (toim.) Ulkomaalaisten terveys ja hyvinvointi Suomessa. FinMonik-tutkimus 2018-2019- Raportti 1/2020. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Nieminen, T., Sutela, H. & Hannula, U. (2015). Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa 2014. Tilastokeskus.

OECD. (2018). Working together: Skills and labour market integration of immigrants and their children in Finland. Saatavilla: http://www.oecd.org/finland/working-together-skills-and-labour-market-integration-of-immigrants-and-their-children-in-finland-9789264305250-en.htm

Sutela, H. (2016). Lähi-idästä ja Afrikasta kotoisin olevien naisten kotoutumiseen kiinnitettävä huomiota. Tieto & Trendit, 15.5.2016. Saatavilla: http://tilastokeskus.fi/tietotrendit/artikkelit/2016/lahi-idasta-ja-afrikasta-kotoisin-olevien-naisten-kotoutumiseen-kiinnitettava-huomiota/?listing=normal

Tervola, J. (2015) Maahanmuuttajien kotihoidontuen käyttö 2000-luvulla. Yhteiskuntapolitiikka 80 (2015):2.